Форма № Н - 3.04

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра економічної і соціальної географії

“**ЗАТВЕРДЖУЮ**”
Проректор

_____

“_____”_____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГЕОГРАФІЯ ЦИВІЛІЗАЦІЙ

галузь знань:	10 Природничі науки
спеціальність:	103 Науки про Землю
спеціалізація:	Економічна та соціальна географія
факультет:	географічний

Львів – 2019 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **“Географія цивілізацій”** для підготовки доктора філософії з природничих наук за спеціальністю 103 Науки про Землю, 2017. – 6 с.

Розробник:

доктор географічних наук, професор, професор кафедри економічної і соціальної географії Ровенчак І. І.

Програма затверджена на засіданні кафедри економічної і соціальної географії

Протокол № ___ від _____

Завідувач кафедри економічної і соціальної географії

_____ О. І. Шаблій

_____

Схвалено Вченою радою географічного факультету

Протокол № ___ від _____

Голова Вченої ради географічного факультету

_____ В. І. Біланюк

_____

© Ровенчак І. І. 2019

1. Опис навчальної дисципліни

(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни **“Географія цивілізацій”**)

<table>
<tr><th>Найменування показників</th><th>Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень</th><th>Характеристика навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 3</td><td>Галузь знань:
10 Природничі науки</td><td>*Денна форма навчання*</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td rowspan="2">Спеціальність:
103 Науки про Землю</td><td>*Вибіркова*</td></tr>
<tr><td>Блоків змістових модулів – 1</td><td>Рік підготовки –*другий*</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 90</td><td rowspan="2">Спеціалізація:
Економічна та соціальна географія</td><td>Семестр – 4</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Тижневих годин:
аудиторних – 3
самостійної роботи – 2,625</td><td>Лекції – 32 год</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Освітньо-кваліфікаційний рівень:
доктор філософії</td><td>Практичні – 16 год</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота – 42 год</td></tr>
<tr><td>Вид контролю – *іспит*</td></tr>
</table>

Примітка.
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить – 1,143.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою і завданням навчальної дисципліни "Географія цивілізацій" є формування теоретичних знань та практичних навиків, які дозволять інтерпретувати просторові властивості, відношення і процеси вчення про цивілізації, критерії їх виділення та характеристики з позицій культурологічного і геокультурного підходів.

В результаті вивчення цього курсу аспірант повинен

знати:

як пояснити характерні властивості сучасних цивілізаційних процесів на основі теоретичних понять, як окреслити територіальні масштаби окремих цивілізацій, шляхи оптимізації міжцивілізаційних процесів.

вміти:

якісно і кількісно інтерпретувати властивості окремих цивілізацій, зокрема суперцивілізацій та субцивілізацій, передбачити виникнення міжцивілізаційних проблем та розгортання міжцивілізаційних процесів, оптимізувати геокультурні дослідження цивілізацій.

Навчальний курс охоплює **3 кредити (90 год)**. Курс складається з 32 год лекційних занять, 16 год семінарських занять та 42 год самостійної роботи. Тижневе навантаження аспіранта складає 3 год аудиторних занять та 2,625 год самостійної роботи.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Культурологія та географія культури – науки в яких розвивається географія цивілізацій.

Поняття про культурологію. Формування географії культури. Місце вчення про цивілізації у географії культури.

Тема 2. Зародження вчення про цивілізації – французька культурологія.

Введення терміну цивілізація Оноре Мірабо (1756 р.). Твір Лева Мечникова "Цивілізація і великі історичні ріки" (1889 р.).

Тема 3. Виникнення науки про цивілізації – німецька культурологія.

Освальд Шпенґлер (1880–1936) та його двотомна праця "Присмерк Європи" (1918–1922).

Тема 4. Формування науки про цивілізації – англо-американська культурологія.

Арнольд Джозеф Тойнбі (1889–1975). Елсворт Гантінґтон (1876–1948). Семюел Філіпс Гантінґтон (1927–2008).

Тема 5. Географія сучасних цивілізацій світу.

Західна. Східнохристиянська. Латиноамериканська. Ісламська. Індуїстська. Буддистська. Африканська.

Тема 6. **Прогнозування геопросторового розвитку цивілізацій.**

Три найголовніші можливі міжцивілізаційні зіткнення за С. Ф. Гантінґтоном.

Тема 7. Методи геокультурного дослідження цивілізацій.

Культурно-цивілізаційний. Геокультурних кілець. Геокультурного районування.

4. Структура навчальної дисципліни

№	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
		лк	пр	лаб	ср
МОДУЛЬ 1					
1	Культурологія та географія культури – науки в яких розвивається географія цивілізацій.	4	4	–	6
2	Зародження вчення про цивілізації – французька	4	2	–	6

	культурологія.				
3	Виникнення науки про цивілізації – німецька культурологія.	4	2	–	6
4	Формування науки про цивілізації – англо-американська культурологія.	6	2	–	6
5	Географія сучасних цивілізацій світу.	6	2	–	6
6	Прогнозування геопросторового розвитку цивілізацій.	4	2	–	6
7	Методи геокультурного дослідження цивілізацій.	4	2	–	6
	ВСЬОГО	**32**	**16**	**–**	**42**

5. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
	МОДУЛЬ 1	
1	Система цивілізацій світу за С. Ф. Гантінґтоном (1996 р.)	4
2	Геокультурний аналіз Західної цивілізації	2
3	Геокультурний аналіз Східнохристиянської цивілізації	2
4	Геокультурний аналіз Латиноамериканської цивілізації	2
5	Геокультурний аналіз Ісламської цивілізації	2
6	Геокультурний аналіз Індуїстської цивілізації	2
7	Геокультурний аналіз Буддистської цивілізації	2
	ВСЬОГО	**16**

6. Методи навчання

Використовуються такі методи навчання:
а) *словесні* – лекція, пояснення, бесіда;
б) *наочні* – ілюстрування лекційного матеріалу таблицями, схемами та графіками;
в) *практичні* – виконання практичних робіт, що передбачає організацію навчальної роботи для отримання нових знань, перевірки певних наукових гіпотез на рівні досліджень, узагальнень та аналізу та формування вмінь і навичок інтерпретації результатів досліджень різноманітних об’єктів.

7. Розподіл балів, що присвоюються студентам

Контроль знань здійснюється за результатами іспиту.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка ЄКТС	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	
A	90–100	5	відмінно
B	81–89	4	дуже добре
C	71–80		добре
D	61–70	3	задовільно
E	51–60		достатньо

8. Рекомендована література

Базова:

1. Блій Г. де, Муллер П., Шаблій О. Географія: світи, реґіони, концепти. – Київ: Либідь, 2004. – 740 с.
2. Гантінґтон С. Ф. Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку. – Львів: Кальварія, 2006. – 474 с.
3. Павленко Ю. В. История мировой цивилизации. – Киев: Феникс, 2002. – 760 с.
4. Ровенчак І. І. Географія культури: проблеми теорії, методології та методики дослідження. – Львів: ЛНУ, 2008. – 240 с.
5. Тойнбі А. Д. Дослідження історії. – Київ: Основи, 1995. – Т. 1. – 616 с.; Т.2. – 408 с.
6. Шпенглер О. Закат Европы. – Москва: Мысль, 1993. – Т. 1. – 669 с.

Допоміжна:

1. Вісник Львівського університету. Серія географічна.
2. Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини.
3. Культурологія: енциклопедичний словник / За ред. В. П. Мельника. – Львів: ЛНУ, 2013. – 508 с.

Інформаційні ресурси:

1. P. Villars, K. Cenzual (Eds.), *Pearson's Crystal Data – Crystal Structure Database for Inorganic Compounds*, Release 2013/14, ASM International, Materials Park (OH).
2. www.sciencedirect.com.
3. http://onlinelibrary.wiley.com.